

Dorpenbeleid Midden-Drenthe

Uitgangspunten voor een nieuw dorpenbeleid

**Voor de opiniërende bespreking met de Commissie Zorg en
Welzijn
November 2019**

1. Inleiding

Democratische vernieuwing is een zeer actueel onderwerp. Een goede dialoog tussen bewoners en gemeentelijke overheid is nodig om samen vast te stellen welke ruimte er is voor bewonersinitiatief. Daarnaast is elkaar kennen goed om beter begrip en een betere communicatie te bevorderen.

Waarom een nieuw dorpenbeleid?

- Het huidige dorpenbeleid (Notitie Kleine Dorpenbeleid) dateert uit 1999 en dient opgefrist en geactualiseerd te worden.
- Met het uitvoeringsprogramma “Noaberkracht” willen we uitvoering geven aan inwoners vroeg en intensief betrekken bij het maken van plannen. We sluiten aan bij plannen die uit de samenleving komen. ‘Met elkaar’ is geen los onderwerp.
- Het afgelopen jaar hebben we samen met dorpen en Dorpenoverleg Midden-Drenthe (verder te noemen DOM) én Welzijnswerk Midden-Drenthe (verder te noemen WWMD) een bijzondere Krachttoer langs verschillende dorpen georganiseerd. Gevolgd door een werkconferentie op 31 oktober in Nieuw Balinge én een afsluitende conferentie in Hijken op 27 maart. Het beeldverslag hiervan is op 10 september aan wethouder Bouwman en aan de commissieleden van de Commissie Zorg en Welzijn overhandigd.
- Onze Midden-Drentse samenleving verandert, en dit gaat steeds sneller. Mensen blijven langer thuis wonen, meer individualisering, krimp, vergrijzing, minder vrijwilligers voor besturen Dorpsbelang. Hierop willen we anticiperen. Ook op veranderingen vanuit het Rijk, zoals de nieuwe Omgevingswet.

2. De kaders van het dorpenbeleid

Doel

Het doel van het dorpenbeleid is om door middel van actieve participatie door en samen met de gemeente en de (inwoners van de) dorpen te ontdekken hoe we met elkaar om willen gaan en wat we van elkaar verwachten.

Periode

We maken dit plan voor de komende zes jaren, voor de huidige en de volgende raadsperiode. Gezien de snelle ontwikkelingen in de maatschappij, ook op het gebied van (dorpen)participatie is tussentijdse evaluatie verstandig.

Hoe

Het Dorpenbeleid wordt flexibel en open georganiseerd, geen dichtgetimmerde voorschriften, afspraken en convenanten. Vooral de mensen en hun onderlinge verbanden en afspraken maken het verschil. Vanuit vertrouwen in elkaar willen we dit Dorpenbeleid gaan opstellen.

We gaan dit beleid samen met onze partners in het veld opstellen. Dit zijn Welzijnswerk Midden-Drenthe, de erkende overlegpartners, zoals het DOM en de besturen van alle dorps- en plaatselijke belangen en Platformen (Nagtegaal en Beilen-West)

Resultaat

Resultaat: Het dorpenbeleid draagt bij aan de participatie (en emancipatie) van besturen van dorps- en plaatselijkbelang in de gemeente Midden-Drenthe en beweegt mee met maatschappelijke veranderingen en in kleine én grote dorpen. Om uiteindelijk de leefbaarheid in de dorpen actief te houden en verder te bevorderen.

Het Dorpenbeleid gaat niet over het beleid rond accommodaties in dorpen en dorpshuizen. Een actualisatie van de Koersnotitie zal na de vaststelling van het dorpenbeleid opgepakt worden.

3. Belangrijkste thema's van het dorpenbeleid

Het huidige dorpenbeleid is oud , maar het is ook een beleid waar we trots op mogen zijn. De structuur staat en zit in het DNA van onze kleine dorpen. De goede zaken hiervan willen we behouden en opfrissen. Een aantal zaken willen we actualiseren en aanpassen. Daarvoor vragen we uw input.

De belangrijkste thema's voor de actualisatie van het dorpenbeleid zijn:

Thema A: Hoe bevorderen we (nog meer) de participatie vanuit de dorpen en wijken?

In al onze kleine en in enkele grote dorpen hebben we actieve verenigingen van dorps- of plaatselijk belang. We zijn heel erg blij met deze lange traditie en deze actieve vorm van burgerparticipatie. Dit zijn ook de “wortels van samenwerking” en daarmee de basis van ons huidige dorpenbeleid. Alle kleine dorpen worden vertegenwoordigd door verenigingen van dorpsbelang en zijn onze erkende overlegpartners.

Tegelijkertijd staat de tijd niet stil en zijn er maatschappelijke ontwikkelingen waarbij vraagtekens te zetten zijn bij de representativiteit van een relatief klein groepje actieve mensen. Hiervan is niet zeker of zij wel het hele dorp vertegenwoordigen. Wat is de positie van de verenigingen van dorps- en plaatselijke belang? Hoe worden vrijwilligers binnen het bestuur gekozen? Hoe goed of slecht worden de algemene ledenvergaderingen bezocht?

Naast deze actieve verenigingen van Dorps- of Plaatselijk belang zijn er steeds meer losse en vrije groepen mensen. Ze vallen soms “onder” de vereniging van Plaatselijk Belang, maar soms ook bewust niet. Ze hebben wel vaak een maatschappelijk thema, maar ook een relatief korter bestaan dan de vereniging van Plaatselijk belang.

- *Hoe ziet de commissie de rol van de bestaande verenigingen van dorps- en plaatselijk belang in de toekomst?*
- *Welke rol verwacht u van een vereniging van dorps-of plaatselijk- wijk belang?*
- *Wat ziet de commissie als een mogelijke oplossing voor behoud én vernieuwing?*

Thema B: Voor wie is het dorpenbeleid bedoeld? (Onderscheid grote – kleine dorpen)

De notitie “ Kleine Dorpenbeleid” uit 1999 geeft aan dat de positie en de leefbaarheid van de kleine dorpen in onze gemeente onder druk stond en bijzondere aandacht verdiende. Hierop is de Notitie speciaal voor de kleine dorpen in onze gemeente vastgesteld. Inmiddels hebben we dit beleid twintig jaar verder ontwikkeld. We constateren grote verschillen

tussen de kleine dorpen onderling. Dat mag en dat is goed. Tegelijkertijd zijn veel ontwikkelingen en projecten ook bruikbaar en nuttig voor de grote dorpen.

Zoals in ons Coalitieakkoord en Uitvoeringsprogramma centraal staat: Het is onze ambitie om bestuur en inwoners nog dichter bij elkaar te brengen. Dit organiseren we nu in 2020 anders dan in 1999. Daarom gaan we naast de traditionele verenigingen van plaatselijk- of dorpsbelang werken aan nieuwe vormen en werkwijzen.

Hoe ziet de commissie de verhouding grote dorpen – kleine dorpen en wijken in relatie tot een dorpenbeleid voor alle dorpen?

Thema C: Budgetten voor dorpen (organisatie van financiële stromen/middelen)

Binnen het huidige beleid is afgesproken dat alle erkende overlegpartners (Dorpsbelangverenigingen) een kleine structurele bijdrage ontvangen. (een vast bedrag van € 227,00 plus € 0,46 per inwoner van het dorp of wijk.) De besteding van deze gelden is relatief vrij. Als deze maar ten goede komen aan (de leefbaarheid) van het dorp.

Daarnaast ontvangt het DOM een structurele bijdrage voor verenigingszaken én een structureel bedrag voor grotere projecten in de kleine dorpen.

Tevens biedt MOEK (Mooi op Eigen Kracht) ook eens per twee jaar de mogelijkheid aan alle initiatiefnemers in de hele gemeente om een goed plan ter bevordering van de leefbaarheid van de eigen buurt of straat te presenteren en een “prijs” te winnen.

Tegelijkertijd zijn er allerlei kleine spontane, korte initiatieven, los van de bestaande structuur van Dorpsbelang, die graag een kleine financiële willen ontvangen.

Hoe ziet de commissie de verhouding tussen structureel dorpengeld en incidenteel budget?

Thema D: Hoe omgaan met dorpsvisies?

Een goed middel om de participatie in een dorp te bevorderen is samen met alle inwoners en andere betrokkenen te praten over (verschillende aspecten van leefbaarheid in) de toekomst van een dorp. De uitkomst hiervan kan vastgelegd worden in een dorpsvisie.

Afhankelijk van de uitkomsten en onderwerpen in een dorpsvisie wordt hierbij een actieve rol van de gemeente verwacht en mogelijk ook een financiële bijdrage. Allereerst voor expertise en het begeleiden van de gesprekken over een dorpsvisie. Maar mogelijk ook voor de uitwerking van de fysieke en sociale plannen die een dorp –samen met haar partners zoals gemeente- gemaakt heeft.

Voor het mogelijk maken van een dorpsvisie zijn verschillende aanpakken mogelijk.

Bijvoorbeeld:

- 1) Een structurele aanpak.
- 2) De huidige manier is meer ad hoc.
- 3) Een aanpak waarbij dorpsvisies worden gekoppeld aan thema's vanuit de omgevingsvisie.
- 4) Andere aanpak

Voor het ontwikkelen van dorpsvisies willen we, samen met de dorpen en het DOM, een systematiek ontwikkelen. Deze kan onderdeel uitmaken van het op te stellen Dorpenbeleid.

Hoe ziet de commissie de aanpak van dorpsvisies? Voor welke optie kiest de Commissie? 1, 2, 3 of 4?

Thema E: Data en monitoring

Als gemeente willen we graag weten of we goed bezig zijn, dus willen we op regelmatige basis gaan meten en toetsen. We denken dan aan een cyclus van meten, toetsen en evalueren met indicatoren bijvoorbeeld op gebied van plattelandsontwikkeling.

Gevoelsmatig weten we wel veel over de leefbaarheid in onze dorpen, maar we willen dit objectiever kunnen vergelijken met andere dorpen en gemeenten. Op die manier kunnen we ons budget besteden daar waar het het meest nodig is en maken we beter gefundeerde keuzes. Daarnaast hechten wij ook aan een goede doelmatigheid van ons beleid.

Voor het meten en weten hebben we de inwoners van onze gemeente én budget nodig.

Hiervoor willen we, samen met de dorpen en het DOM, een systematiek ontwikkelen. Deze kan onderdeel uitmaken van het op te stellen Dorpenbeleid.

- *Ziet de commissie het dorpenbeleid als een kader voor monitoring?*
- *Heeft de commissie ideeën over mogelijke indicatoren voor beleid?*

Hiermee zijn de belangrijkste thema's voor de actualisatie en een "Aanzet tot het dorpenbeleid" aan de orde geweest. Zijn er nog belangrijke thema's die ontbreken?